

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УТВЪРЖДАВАМ:

ДОЦ. Д-Р ВЛАДИМИР АНАСОВ

МИНИСТЪР

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО „ДОМАШЕН БИТ И ТЕХНИКА“
ЗА ВТОРИ КЛАС

СОФИЯ
2002 г.

I. Общо представяне на учебната програма

Хорариум часове по учебен план:

1 час седмично x 32 учебни седмици – 32 часа годишно

Учебната програма по домашен бит и техника за втори клас е част от културно-образователната област “Бит и технологии”, която е насочена към постепенно изграждане на технологична грамотност и компетентност на учениците. Тя е съществена част от учебните програми, чрез които се постигат целите и съдържанието на общообразователната подготовка на учениците.

Учебната програма включва широко разнообразие от теми, проблеми и дейности, които доразвиват и надграждат придобитите в първи клас знания, умения и отношения.

Увеличават се очакваните резултати на ниво учебна програма. Чрез тях започва покриването на държавните образователни изисквания по всички ядра на учебното съдържание.

Дейностите отново са приоритетно ориентирани към позитивно отношение към техниката и технологиите и разкриването на техните възможности за развитието на обществото и опазването на околната среда.

В центъра на обучението са практическите дейности като среда за развитие на познавателните, гражданските и личностните характеристики на учениците.

Увеличава се делът на самостоятелната работа и “ученето чрез откриване”. Въпреки че преобладаващата част от времето е предвидена за работа по образец и инструкции, учениците по-често започват да проучват, предлагат и дискутират идеи, проверяват и тестват образци, изделия и модели. Увеличават се дейностите по решаване на проблеми, опитната и работата по проекти. При тях учителят ръководи, насочва и консултира за да стане по-ефективно усвояването на техниката и технологиите.

Работата с лесно достъпни, подръчни, опаковъчни и отпадъчни материали е основна в обучението по домашен бит и техника. Учениците се приучват да събират, съхраняват и използват тези материали както за обработване, така и за конструиране и моделиране.

Предвидени са повече дейности, ориентирани към “ученето чрез трансфер”, които създават условия да се прилагат много знания и умения от други учебни предмети.

II. Цели на обучението:

Целта на обучението по домашен бит и техника е чрез практически дейности да формира:

- разбиране за позитивната роля на техниката и технологиите в обществото;
- умения за работа по инструкции и образец, предлагане и дискутиране на идеи;
- умения за обработване на достъпни листови материали;
- умения за моделиране и оценяване на материали и изделия;
- умения за работа в екип, стремеж към успех и самоутвърждаване.

III, IV. Очаквани резултати от обучението по домашен бит и техника във втори клас и учебно съдържание

Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
<p>Ядра на учебното съдържание</p> <p>ЯДРО №1</p> <p>ПРОЕКТИРАНЕ, ПЛАНИРАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ</p>	<p>Очаквани резултати на ниво учебна програма</p> <p>Стандарт: Предлага и дискутира идеи. <i>Очакван резултат:</i> Разсъждава върху задачата и дава предложения за решения.</p> <p>Стандарт: Проектира изделия, като работи по инструкции и образец. <i>Очакван резултат:</i> Работи по образец. Моделира.</p> <p>Оценява своята и работата на другите. <i>Очакван резултат:</i> Оценява работата и изработени изделия по няколко критерия.</p> <p>Стандарт: Работи самостоятелно и в група. <i>Очакван резултат:</i> Изпълнява самостоятелни задачи по точни инструкции.</p>	<p>Очаквани резултати по теми</p> <p>Обобщена тема: КОНСТРУИРАНЕ И МОДЕЛИРАНЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обмисля и дава предложения при решаване на различни задачи, проблемни ситуации и проучвания; • Описва предназначението на основни конструктивни елементи на сградата - покрив, прозорец, врати; • Изработва макет на технически и архитектурни обекти чрез разгъвки на отворени кутии; • Изработва изделия свързани с празници и обичаи; • Оценява работата и изработени изделия по няколко критерия; • Открива липсващи или погрешно поставени части, детайли, елементи в изделия и модели; • Приема и следва инструкции при изпълнение на самостоятелна практическа задача. 	<p>Основни нови понятия</p> <p>* Понятията се усвояват на практическа основа</p> <p>макет, разгъвка, селскостопанска сграда, част, елемент.</p>	<p>Контекст и дейности</p> <p>На ученика трябва да се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Представя предложения чрез рисунка; • Сравнява сгради с различни покриви, прозорци и врати; • Рисува и моделира различни по предназначение сгради; • Изработва мартеници, картички, украса и др., свързани с подготовката на разнообразни празници и обичаи; • Изработва части или елементи на изделие създавано в екип; • Дорисува липсващи и открива погрешно поставени части и елементи в технически обекти - сгради, машини, съоръжения и устройства; • Оценява работата и изработените от учениците изделия и модели. 	<p>Възможности за междупредметни връзки</p> <p>Български език и литература: Развитие на социкултурни и езикови компетентности чрез разкази, дискусии, четене и писане на текстове; изработване на модели и изделия свързани с изучавани художествени произведения.</p>
<p>ЯДРО №3</p> <p>ОБРАБОТВАНЕ, СГЛОБЯВАНЕ И КОМБИНИРАНЕ НА МАТЕРИАЛИ И МОДУЛИ</p>	<p>Стандарт: Назовава материали и основните им технологични свойства. <i>Очакван резултат:</i> Тества здравината и хигроскопичността на листовите материали.</p> <p>Стандарт: Обработва разнообразни материали.</p>	<p>Обобщена тема: РАБОТА С МАТЕРИАЛИ И МОДУЛИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знае как се получават хартията, дървесината и текстилните материали; • Знае някои основни видове хартия и сравнява тяхната здравина и хигроскопичност, оцветяемост; • Познава вкусовите качества на отделни храни и правила за тяхното комбиниране при изготвяне на хранителен продукт, стока; 	<p>Тъкane, плетене, свойство, комбиниране, прекъсната и непрекъсната линия, модули,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изработва текстилен материал чрез тъкане; • Сравнява различни образци на хартия; • Тества хартия за здравина, хигроскопичност и оцветяемост; • Комбинира хранителни продукти за получаване на нов продукт, стока; 	<p>Математика. Измерване на изделия и разстояния, изчисляване, пресмятане, чертане, изработване на обемни геометрични форми, събиране и записване на данни от наблюдение</p>

	<p><i>Очакван резултат:</i> Обработка листови материали, като реже, пробива и лепи.</p> <p>Стандарт: Използва различни начини за комбиниране и сглобяване.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Свързва подвижно два елемента, модула.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Измерва разстояния и части от изделия; Чертае непрекъснатата и прекъснатата, тънка и дебела, права и крива линия; Обработка листови материали, като очертава, изрязва, пробива, пробива, лепи или закопчава; Комбинираща различни материали според здравината им; Използва модулни елементи от отпадъчни материали и др. при изработване на изделия; Моделира, като използва подвижни елементи и модули; 	<p>подвижно свързване.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Измерва разстояния и части от изделия; Чертае различни линии. Довършва технически рисунки; Изработва изделия от листови и отпадъчни материали, частите на които се изрязват, пробиват, лепят, украсяват и прикопчават; Изработва изделия, като използва модулни елементи от отпадъчни материали; Изработва подвижни връзки; 	<p>ния, проучвани и др.</p> <p>Околен свят: Моделира растения и животни, знае прохода на различни видове хранителни стоки изработва картичка за пра- ник, моделира</p>
<p>Ядро №2</p> <p>ОБОРУДВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ОБОРУДВАНЕТО</p>	<p>Стандарт: Познава работата с някои уреди и апарати.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Знае как работи електрическото фенерче.</p> <p>Стандарт: Моделира, като използва аналози на някои прости механизми.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Моделира, като използва механизми като лост и колело.</p>	<p>Обобщена тема: ТЕХНИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> Използва фенерче и радиокасетофон за различни цели; Моделира по указания играчки и други, като използва колела и лостове; Различава моторни и безмоторни превозни средства от различен вид транспорт и различните начини на тяхното задвижване; Познава различни по предназначение батерии; Поддържа ред на работното си място. Работи икономично; 	<p>Модел, лост, икономичност.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Използва уреди и апарати с батерии – касетофон и електрическо фенерче при драматизации, упражнения, празници и др. Изработва играчки и изделия, в които има колела, лостови механизми; Изработва модел на транспортно средство с достъпно задвижване; Сравнява батерии с различна форма, големина и предназначение; Пести, събира отпадъчни и опаковъчни материали за конструиране и моделиране. 	<p>устройства за определяне посоката на вятра.</p> <p>Музика: Изработва модели на музикални инструменти от хартия и подръчни материали.</p>
<p>ЯДРО №4</p> <p>КОМУНИКАЦИЯ И КОНТРОЛ В ТРУДОВИТЕ ПРОЦЕСИ</p>	<p>Стандарт: Ползва различни информационни източници.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Ползва повече от един източник на информация, като работи по тема.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Различава функциите на стационарните и мобилните (мобилен телефон, радиостанция) комуникации; Познава знаци за визуална комуникация; Ползва енциклопедии, книги, вестници, списания, каталози, снимки, разговори с ученици и възрастни и др. за събиране на информация по тема; 	<p>Радиостанция, мобилен телефон, знак,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Сравнява различни видове телефони, според функциите им; Сравнява, проектира, моделира и използва знаци за визуална комуникация; Събира разнообразна информация по определена тема. 	<p>Изобразително изкуство: Рисуване, скициране на предмети, изделия и модели,</p>

<p>Ядро №5</p> <p>ОРГАНИЗИРАНЕ НА РАБОТАТА И ИКОНОМИКА</p>	<p>Стандарт: Различава продукт и средства за неговото получаване</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Знае различни начини на получаване на основни хранителни продукти.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае, че хранителните продукти имат растителен и животински произход; • Познава различни начини за студена и топлинна обработка на хранителните продукти; • Описва основна услуга, която ползва (сервиране, подстригване, ремонт и др.); • Познава основни инструменти, облекло и оборудване на някои основни професии. • Посочва някои предимства на изработеното от него изделие или модел; 	<p>Топла и студена обработка, услуга.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява хранителни продукти според начина на получаването им; • Сравнява различни студени и топли обработки на хранителните продукти; • Проектира и моделира средства за естетично сервиране на хранителен продукт; • Организира сюжетна игра, свързана със сектора на услугите; • Проектира или моделира атрибути, свързани с професии, които познава; • Сравнява качествата на изделия от един и същ тип. 	<p>изработване на знаци, художествена обработка на изработените изделия и макети.</p>
<p>ЯДРО №6</p> <p>ОТГЛЕЖДАНЕ НА РАСТЕНИЯ И ЖИВОТНИ, ЗДРАВЕ И БЕЗОПАСНОСТ</p>	<p>Стандарт: Познава основни правила за отглеждане на домашни животни.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Изброява основни правила за отглеждане на домашно животно.</p> <p>Стандарт: Прилага различни способности за отглеждане на стайни растения.</p> <p><i>Очакван резултат:</i> Познава различни начини за засаждане на растения.</p>	<p>Обобщена тема:</p> <p>ГРИЖИ ЗА ЖИВОТНИ И РАСТЕНИЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знае, че домашните животни се хранят с естествени и преработени храни; • Знае някои основни начини за хранене на животните; • Засажда цветя чрез резник; • Познава правила за работа с инструментите, следва инструкции за безопасност; • Разбира и спазва кратки инструкции за безопасност на работа. 	<p>Корен, семе, риск и безопасност.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява различни видове храни за животни; • Моделира от хартия или подръчни материали жилища за животни; • Работи в зеления кът на класа, грижи се за цветята; • Работи внимателно с инструментите, следва инструкции за безопасност. 	<p>Физическо възпитание:</p> <p>Моделира спортни изделия и стоки.</p>

V. Специфични методи и форми за оценяване

- Оценяването на резултатите от обучението по домашен бит и техника се осъществява чрез текущи и годишни оценки по предмета;
- Диагностиката на уменията за конструиране и моделиране се извършва чрез задачи за дискутиране и предлагане на идеи и решения, работа по образец и моделиране на изделия. Учениците показват умения за следване на инструкции при самостоятелната работа;
- Уменията за оценяване се установяват чрез задачи за откриване на липсващи части и неуместни детайли в предмети, изделия, уреди или при оценка, тестване на изработеното изделие, модел по няколко критерия;
- Диагностиката на уменията за работа с материали и модули се осъществява чрез задачи за тестване здравината и хигроскопичността на хартията и др. листови материали, задачи за обработване на хартия, картон и текстил и подвижно свързване на елементи и модули;
- Знанията за получаването на хартия, текстил и дървесина се изследват със задачи за разпознаване на необходимите материали, суровини и основни технологии при тяхното получаване;
- Уменията за обработване на хартия и текстил могат да се диагностицират чрез отделни задачи за изрязване, сгъване, лепене и оформяне, или чрез комплексна задача за изработване на изделие или модел;
- Уменията за подвижно свързване на два елемента, модула може да се оцени чрез задачи за изработване на изделия и модели от хартия или природни материали и др.;
- Диагностиката на знанията и уменията, свързани с техниката, се извършва чрез задачи за описване работата на някои електроуреди и моделиране с използване на механизми като лост и колела;
- Уменията за ползване на повече информационни източници се установява при предварителната работа и проучванията по тема или проблем;
- Диагностиката на знанията, свързани с грижата за животните и растенията се осъществява чрез задачи за описване грижите за различни растения и животни.

VI. Методически указания

- Поради трудностите за материалното осигуряване на обучението по домашен бит и техника, основни материали за работа са хартията, картона и *подръчните материали* - кутии, пластмасови чаши, опаковки, текстилни отпадъци и др. Те могат да бъдат събирани и сортирани от учениците през цялата година в класната стая;
- Във всеки учебен час се предвижда изработване на изделие, модел или практически упражнения, свързани с материали, инструменти и технологии на обработка;
- Учениците трябва да довършват започнатото за което може да се предвиди време в задължителноизбираемата подготовка;
- Посочените термини и понятия са в начален етап на тяхното усвояване и използване. Той предвижда повече разглеждане на примери, описания, сравнения и само в отделни случаи определения;
- Приоритет в обучението е работата по образец, моделирането и използването на разгъвки на отворени кутии, подвижните съединения и работата с механизми като колело и лостове;
- В процеса на обучение учителят стимулира не само възпроизвеждащата дейност, но и *решаването на проблеми, изследователската работа и работата по проекти*. Учениците решават повече и по-разнообразни проблеми. Започват да тестват, изследват чрез достъпни опити различни образци на хартията и картона. Проучват и събират информация по различни теми;
- Част от тези дейности могат да се осъществят извън класната стая, сред природата, на посещение, екскурзия и др.